

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

BORBA ZA UGLED OSNOVNE SOLE V BELGIJI.

Letos je praznovalo splošno belgijsko učiteljsko društvo (Federation Générale des Instituteurs Belges) svojo 50-letnico in je ob tej priliki na svoji skupščini razpravljalo o napadih na državno osnovno šolo s strani parlamenta in časopisja. Glavni očitke je bil ta, da daje osnovna šola otrokom premalo podlago za višjo šolo. Vsled tega je postavilo društvo na skupščino kot glavno točko predavanja o uspehih današnje osnovnošolske vzgoje. V tem predavanju je bilo postavljeno več zahtev, ki se jih mora izpolniti, ako naj osnovna šola služi kot učilnica otrok širših narodnih oblasti:

Državna osnovna šola ne sme biti pripravnica za višje šole. Nje namen in smoter ležita v njej sami. Njena naloga je vzgojiti otroke v dobre ljudi in razumljive državljane.

V razvoju osnovne šole ni premirja. Zato je potrebno moralno visokostojenje in dobro predizobrazbo podkovano učiteljstvo. Telesna vzgoja se ne sme zapostavljati, zato naj se zgradijo na vseh šolah telovadnice in kopalnice. Pouk naj bo brezplačen. Šola in dom morata delovati roko v roki. — Število učencev v razredu ne sme presegati 40.

Ker je bila skupščina zvezana s proslavo 50-letnice društva in je bilo na njej zastopano po odposlancih vse belgijsko učiteljstvo, kakor tudi vsa oblastva, so sklepi te skupščine v javnosti povzročili močan odmev.

ŠTEVILO ŠOLSKIH OTROK V POSAMEZNIH RAZREDIH V ANGLIJI.

Društvo angleškega učiteljstva je vložilo na prosvetno ministrstvo posebno protestno noto radi previsokega števila učencev v posameznih razredih višjih šol, kar kvarno vpliva na uspešno vzgojo. Po statistiki je dokazano, da imajo šole zelo močno zasedene razrede. To velja posebno za London, dasi je bilo tam v minulem šol. letu 147 učencev manj nego v l. 1930/31.

Na Angleškem je 4944 razredov, v katerih je nad 30 učencev. Prejšnje leto jih je bilo 628 manj. Po ministrstvu predpisano maksimalno število učencev v enem razredu, to je 35, je bilo prekoračeno v pretečenem letu v 155 primerih. Ker pa ti primeri stalno naraščajo, se je učiteljsko društvo čutilo dolžno posredovati v tej stvari pri prosvetnem ministrstvu.

FINSKO UČITELJSTVO.

Prebivalstvo Finske: $\frac{9}{10}$ Finov in $\frac{1}{10}$ Švedov. Švedi kot manjšina uživajo precejšnjo politično in kulturno svobodo in imajo lastne šole, v katerih je učni jezik švedski. Oba naroda živita v popolni medsebojni harmoniji in tako je bilo ustanovljeno pred 32 leti skupno finsko-švedsko učiteljsko društvo, v katerem je bil odbor izvoljen sorazmerno iz zastopnikov učiteljstva obeh narodnosti. To društvo se je pozneje sicer razdvojilo, vendar rešujeta obe društvi še danes gospo-

darska in stanovska vprašanja sporazumno. Švedsko učiteljsko društvo šteje le nekaj nad 1100 članov, a ima kljub temu svoj stanovski list, kot ga ima tudi finsko učiteljstvo, ki ga je skoraj desetkrat toliko.

Učiteljske plače se delijo na Finskem v dve kategoriji. Učiteljice nižjih osnovnih šol (prvo in drugo šolsko leto) prejema v našem denarju povprečno 18.000 Din letno, a učitelji višjih osnovnih šol pa povprečno 27 tisoč dinarjev letno. Po novih določbah pa bodo znižani prejemki v prvi kategoriji za 5, a v drugi za 10%. Združeno učiteljstvo je sicer vložilo proti tej nameri protest, ki je zelo dobro utemeljen. Ko so bile uradništvu v prejšnji dobi zvišane plače, je bilo učiteljstvo izločeno, ker se ni prištevalo k uradništvu. Sedaj, ko se nameravajo plače uradništvu znižati, se pa prišteva učiteljstvo k uradnikom.

Kljub slabemu materialnemu položaju se finsko učiteljstvo ne pusti motiti v svojem idealizmu. Tako je ustanovilo učiteljsko društvo v Helsinkiju z lastnimi sredstvi več okrevanih za bolehe otroke. V pretečenih poletnih počitnicah je bilo v teh domovih 226 otrok.

Delovanje finsko-švedskega učiteljskega društva je posvečeno v prvi vrsti povzdigi osnovnega šolstva na Finskem. Severne države imajo skupno združenje učiteljskih društev v svrhu skupne zaščite in zahtev šole in učiteljskih interesov. V tem združenju je vključeno tudi finsko-švedsko učiteljsko društvo.

NAMERAVANA REDUKCIJA UČITELJIŠČ NA ANGLESKEM.

Pred kratkim je zdalo prosvetno ministrstvo posebna pojasnila glede redukcij učiteljišč. Vsled krize bo morala država omejiti izdatke tudi za kulturne ustanove. Zbog tega je bila že znižana angleškemu učiteljstvu v preteklem letu plača za polnih deset odstotkov. Tudi zvišanje maksimalnega števila otrok v osnovnošolskih razredih je vzbudilo upravičeno ogorčenje angleškega učiteljstva. Sedaj pa nameravajo reducirati učiteljišča, ki vztrajajo učiteljski naraščaj za podeželske šole.

Poročilo pravi, da je vzrok temu sklepu v tem, ker pada število novopisanih šolskih otrok. Redukcija učiteljišč je predvidena že o Veliki noči 1933. Oni zavodi, ki ostanejo, bodo smeli sprejeti večje število učencev in bodo prejeli radi tega tudi večjo subvencijo.

Posebej se poudarja, naj se pred temi ukrepi obvarujejo učiteljišča na univerzah, ki vzgajajo v 4 letih predvsem učiteljski naraščaj za London in druga večja mesta v Angliji.

Angleško učiteljstvo je vložilo proti temu odloku prosvetnega ministrstva najostrejši protest, ker vidi v njega izvršitvi škodljiv vpliv na kulturni razvoj, ki ne sme biti odvisen od momentane finančne zadrege. Protest opozarja predvsem na slabe šolske razmere na deželi, ki že delj časa klčejo po izboljšanju.

Učiteljski pevski zbor JUJ

— Pevski tečaj. Kakor je bilo javljeno, bi se moral vršiti pevski tečaj 29., 30. in 31. januarja ob priliki semestrskih počitnic. Te počitnice bodo letos odpadle, zato se bo vršil pevski tečaj šele 2., 3., 4. in 5. februarja (začetek ob 9. uri) v Ljubljani. Pozivamo vse pevke in pevce, da se tečaja polnoštevilno udeležijo.

Zadružniški odsek

— z Učitelji — zadrugarji. Zadružniški odsek nujno potrebuje sledeče podatke učiteljev zadružnih delavcev in absolventov zadružniških tečajev: Priimek in ime, leto rojstva, usposobljenost (even. tečaj, stroka zadružniške izobrazbe, zanimanje itd.), udeleževanje (dosedanje in sedanje, ime zadruge, funkcije, od kedaj do kedaj), kraj službe (kot učitelj, oz. uradnik), opombe (posebne zasluge itd.). — Te podatke potrebuje odsek za evidenco zadružnih delavcev med učiteljskim. Taka evidenca je velike važnosti, zlasti sedaj, ko se poudarja vedno bolj, da ima gospodarsko delo med narodom prednost predvsem ostalim izvenšolskim delovanjem učiteljev.

— z Zadružno-knjigovodski tečaji, ki jih prireja JUJ sekcija v Ljubljani, pripravijo vsako leto več učiteljev in učiteljic za delo na gospodarskem polju med narodom. Prvi tečaj je absolviralo 22, drugi 38, tretji pa 40 članov naše sekcije. Prvih 100 vnetih zadrugarjev je šlo med narod, sledili jim bodo vsako leto novi.

Ekskurzijski odsek

— eo Smučarski tečaj, določen za semester radi ukinitve počitnic odpade.

Šolski radio

— r Program za XV. teden. V torek dne 31. januarja bo predaval g. dr. Rudolf Kolar: Napake v slovenskih nalogah. I.—III. V petek 3. februarja bo obravnaval g. Miroslav Zor »Slovenski Korotan« po sledečem sporedu: 1. Kratak zgodovinski pregled. 2. Pogled z Golice na dolne in jezera. 3. Zilska dolina, Rož Vrbsko jezero, Celovec in Gospa Sveta, Podjuna. I.—II. Pripravite zemljevid slovenske Koroške, da med predavanjem pokažete ta ali oni kraj!

V soboto dne 4. februarja bo oddajala dekliska osnovna šola na liceju Strossmayerjevo proslavo ob 11. uri 15 minut. Na sporedu je slavnostni govor, petje in deklamacije. I.—II.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 29. januarja ob pol 8. uri predavanje: Agrarna politika, g. ing. Pirc. — Ob 15. uri: Prenos z mlečarske šole v Škofji Loki, g. ing. Šabec, Grahek.

Stanovska organizacija JUJ

Iz društev:

Vabio

— JUJ SRESKO DRUŠTVO V SMARJU PRI JELSAH bo zborovalo dne 11. februarja ob 10. uri v Rogaški Slatini. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Zapisnik. 3. Spomenica. 4. »Današnje prilike v šoli in izven nje« ref. tov. Sekirnik. 5. Ponovna razprava in sklepanje o številu zborovanj. 6. Slučajnosti.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM bo zborovalo v soboto 11. februarja 1933. točno ob 10. uri v Kozjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »O šolskih vrtovih«, tov. Freč. 4. »Metod.čni razgovor o razširjanju pojmov v razredih višje nar. šole« — nadaljevanje, vodi tov. Podjavoršek. 5. Slučajnosti.

Poravnajte članarino, da ne bo zaostankov!

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU ima zborovanje v soboto dne 11. februarja 1933. v drž. nar. šoli v Kočevju. Dnevni red je sledeči: 1. »Učitelj, najvažnejša komponenta narodove vzgoje«, predava g. prof. Ivan Rudolf. 2. Poročilo o zadevah društva in organizacije, dopis. 3. Razprava o začasnem učnem načrtu za višje narodne šole. 4. Slučajnosti.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJGRADec bo zborovalo v soboto 11. februarja ob 9. uri v Slovenjgradu. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk predavanje tovariša Visočnika »Navajanje k skromnosti v pridobitnostih«.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — VZHODNI DEL zboruje v soboto, dne 11. februarja t. l. ob 9. uri v osnovni šoli v Mostah s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev po tov. predsedniku.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Pedag. predavanje (g. dr. St. Gogala).
4. Slučajnosti.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

SMUK ČEZ 1. DESETICO!

Težkoče? Nazornost je temelj računskih stavb. Naročite pri založništvu »Promove stavbnice«, Pesnica, vzorec računalnik! — Zahtevajte učilo v knjigarnah in trgovinah šolskih potrebščin!

Ne samo kot darilo.

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogled, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprstan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno

TEOKAROVIC

Nobenega zvišanja cen!
Krasni novi vzorci za zimo. Specialni loden in kamgarn za smučarje. Sukna za vse uniforme. — Volnene odeje in pletilna volna. Vse to si nabavite po konkurenčnih cenah v **magazinu tovarne, Ljubljana, Gradišče 4**

Podpirajte in širite Mladinsko matico!

Oglejte si zbirko učil

(aparator in stenskih slik)

katere je prejela

podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

7000 STENSKIH SLIK

vam nadomesti 7000 sličic, ki jih prejmete, ako naročite naš epidiaskop (radioskop) za ceno Din 1600.—. Ako želite, lahko odplačujete v mesečnih obrokih po Din 200.—

VSAKA ŠOLA

si lahko nabavi ta aparat po tako ugodnih plačilnih pogojih. — Zahtevajte prospekt!

UČITELJSKA TISKARNA, ODDELEK ZA UČILA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

Naročila sprejema tudi podružnica Knjigarne Učiteljske tiskarne v Mariboru, Tyrševa ulica št. 44

KDOR OGLAŠUJE

TA NAPREDUJE!

VELETRGOVINA

F. König

CELJE

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčgov.

Gostilna Ražem
Ljubljana
na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe

Mrzla zima, topla peč,

dobra knjiga!

Zakaj odlašate in si ne preskrbite knjig za zimo za svojo knjižnico? Najnovejše knjige dobite vedno pri nas!

Slovenska in drugojezična literatura v veliki izbiri. Leposlovje in znanost, zlasti pa še pedagogika so v veliki meri vedno na razpolago.

Knjigarna Učiteljske tiskarne,
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6
Podružnica
Maribor, Gor. gosposka 44